

Verlag Forum 8 december 2012

Aanwezig:

- Mgr. Patrick Hoogmartens, mgr. Luc Van Looy
- Secretaris Bisschoppenconferentie: Herman Cosijns
- Voorzitter: Josian Caproens
- Imke Bavay, Geert Beheydt, Karel Billiet, Pierre Breyne, Louisa Cloesen, Wim Collin, Daniëlle Colsoul, Frans Damen, Peter De Mey, Hans Demoen, Lieve De Mot, Giedoo De Reu, Paul De Sadeleer, Erik De Sutter, Paul Eylenbosch, Liliane Krokaert, Jan Lembrechts, Marijke Meinesz, Hilde Pex, Hubert Sanders, Bieke Vandenberg, Stijn Van den Bossche, Koen Van den Broeck, Stefaan Van der Kelen, Didier Vanderslycke, Sabine Van Huffel, Emmanuel Van Lierde, Patrick Van Looy, Hans Van Nespren, Johan Verstraeten, Maria Verwimp
- Secretariaat: Carine Devogelaere, Nicole Vermeulen
- Sprekers: Jan Jaspers, Inge Hauchecorne
Genodigden: Mieke Burggraeve, Donatienne de Borman, Frans Ieven, Pieter Vandecasteele

Verontschuldigd:

- Mgr. Johan Bonny, mgr. Jef De Kesel
- Rik Beckers, Christine Bruggeman, Eric Bruneel, Filip Carpentier, Guido Cooman, Lutgard Croonenborghs, Christa Damen, Luc Decuypere, Luc Devisscher, Werner Fierens, Kenny Frederickx, Filip Hacour, Gaby Hendrix, Peter Keersmaekers, Christos Knieper, Ronny Lannoo, Trees Lavens, Lisbet Lenaers, Geert Lesage, Pieter Nolf, Ine Pauwels, Jan Permentier, Annemarie Pieters, Joris Polfliet, Liesbeth Pulinckx, Martijn Steegen, Jeroen Thomas, Fons Uytterhoeven, Wim Vandewiele, Els Van Doren, Gilbert Van Geert, Mieke Van Hecke, Marie-Jeanne Vanherweghe, Marc van Kerkhoven, Nora Van Opstal, Jules Vercauteren, Dominic Verhoeven, Jean-Paul Vermassen, Leen Vermeire, Annie Walscharts

1. Verwelkoming

2. Verslagen

a. *Verslag van het Forum van 13 oktober 2012*

Het verslag wordt goedgekeurd.

b. *Verslagen van het Bureau van september en oktober 2012*

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

3. Voorstelling resultaten bevraging parochiekerken Vlaanderen

Jan Jaspers, directeur expertisecentrum onroerend kerkelijk erfgoed van het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur

Op 2 juni ging het Forum over het kerkenplan en stelden de verschillende bisdommen voor hoe ze dit opnemen in het traject van de territoriale reorganisatie. Jan Jaspers van het CRKC gaf toen uitleg bij de nota Bourgeois over de toekomst van de parochiekerken.

Nu brengt hij een aantal resultaten van de bevraging over de parochiekerken die in heel Vlaanderen werd gehouden. *Zie bijlage 1*

4. Zaalgesprek *Zie bijlage 2*

5. Pastoraal plan van onderruit: een getuigenis uit Klein Brabant

Inge Hauchecorne, geëngageerde vrijwilliger betrokken bij het traject over parochies en parochiekerken

Inge Hauchecorne vertelt over wat er plaatselijk beweegt en wat daarbij aandachtspunten zijn. Ze kadert wat nu aan de orde is in een veranderingsproces dat al jaren bezig is. En ze geeft haar prioriteiten voor de toekomst van levende gemeenschappen. *Zie bijlage 3*

6. Zaalgesprek *Zie bijlage 4*

7. Pastorale info

Hans Demoen (ondervoorzitter IPB)

De hervorming van de parochies in het aartsbisdom Wenen.

Het grote aantal parochies zal binnen 10 jaar verminderd worden. In 2022 moet dit afgerond zijn. Op financieel vlak zit men in Oostenrijk momenteel nog goed, dus is dit geen probleem.

Men is gestart in 2008 op het feest van Thérèse van Lisieux, de patroonheilige die de missie, de evangelisering ondersteunt. Kardinaal Schönborn bekijkt het altijd vanuit de kant van de 'Mission', de evangelisering. Vanuit het feit dat wij als christen allemaal opgeroepen zijn om getuigenis te brengen, om andere mensen aan te spreken, niet zozeer om alle mogelijke kerken terug te vullen, maar om als christen het uitdragen van het geloof, van de hoop en de liefde waarvan we vervuld zijn, verder te zetten.

Het project heet eigenlijk 'Apostelgeschiede 2010', letterlijk vertaald: Handelingen van de Apostelen in 2010. In 2010 zijn de eerste grote documenten uitgekomen. Er zijn drie grote bisdomvieringen geweest, voor mensen van heel de pastoraal, heel het veld van het aartsbisdom Wenen, dus de stad Wenen maar ook een groot stuk erbuiten. Er is dus zowel een groot stadsgebeuren, als een plattelandsgebeuren. Als achtergrond was er in 2003 een Internationaal Congres voor nieuwe Evangelisatie, zoals hier in Brussel in 2006.

Het hoofddaccent volgens Schönborn is dat de verantwoordelijkheid van de gemeenschap, de verantwoordelijkheid van een parochie wordt gelegd bij de leden van de gemeenschap. Dit betekent dat een parochie in het vervolg kan bestaan uit verschillende gemeenschappen. Hij noemt dit 'small

christian communities'. Het ander accent dat hij duidelijk legt is dat in de leiding van die nieuwe parochie, het evident is dat de leken een zeer belangrijke rol hebben.

Schönborn noemt het de grootste hervorming van de parochies in Oostenrijk sinds Jozef II die heel het pastorale veld in Oostenrijk heeft uitgetekend. Het gaat niet zozeer om structuren uit te tekenen, maar om gemeenschappen ter plekke de kans te geven om hun geloof echt te leven en om hun evangelische dynamiek, hun getuigende dynamiek terug te kunnen ontdekken.

Er zijn enkele premissen die hij van tevoren schetst. Kerk is missionair of ze is niet. Als een Kerk niet meer spreekt over het geloof aan bod brengen in de wereld is ze geen Kerk meer. De dragers van de Kerk, zowel van het apostolaat als van de zorg om de verschillende sacramenten, zijn alle gedoopten en gevormden. Het beeld, dat Kerk alleen maar daar is waar de priester is, is een historisch verkeerd gegroeide denkwijze en die moet dringend gecorrigeerd. Kerk is daar waar de gemeenschap is. En de gemeenschap wordt gedragen door benoemden en vrijwilligers, door gewijden en niet-gewijden. Daarnaast zijn er kleinere geloofsgemeenschappen die opgenomen worden in het grotere geheel van wat Schönborn 'de parochie' noemt. Dus alle lokale parochies, zoals bij ons in België, zullen niet meer kunnen bestaan, maar zullen opgenomen worden in een grotere structuur met de plaatselijke ankerpunten.

Hoe ziet kardinaal Schönborn die parochie?

De nieuwe parochie zal bediend worden door drie tot vijf priesters die samenleven. Dat betekent dat één priester niet meer de verantwoordelijkheid heeft voor een aantal momenteel bestaande parochies, maar dat ze met drie tot vijf zullen zijn voor een groter geheel. Daarmee is er ook een positieve benadering naar de priester zelf die minder in een probleemsituatie komt zoals eenzaamheid of het hollen van de ene kant naar de andere kant. De leiding van die parochie wordt gemeenschappelijk waargenomen door priesters én leken. Er moet een participatieve leiding met duidelijke taken worden opgesteld.

In de grote parochie zijn er filiaalgemeenschappen, dus de kleine lokale gemeenschappen, de small christian communities. Hier wordt de leiding toevertrouwd aan mensen die gedoopt en gevormd zijn. Het is niet de priester, de gewijde, die daar de verantwoordelijkheid heeft.

In het middelpunt van het geheel van deze nieuwe gemeenschap staat de navolging van Christus nl. wij zijn daar om getuigenis in de wereld te brengen. Het inzetten van priesters en leken zal gebeuren volgens beide charismen. Men zorgt ervoor, ook praktisch met organisatie van vervoer enz., dat zoveel mogelijk mensen op zondag de zondagsdienst kunnen bijwonen. Daar waar het niet kan, zullen er eventueel in de filiaalgemeenschappen gebedsdiensten plaatsvinden waar het woord van God kan klinken.

Het vraagt een hele verandering van ons denken. Het vraagt heel wat organisatie, maar daar waar het geloof niet meer uit gewoonte wordt beleefd, komen heel veel nieuwe kansen aan bod en die kansen mag men niet laten liggen. Schönborn drukt er vooral op dat het gaat om het evangeliserende, om het missionaire, om Kerk als gemeenschap, niet zozeer Kerk als structuur. De mensen die gemeenschap vormen, krijgen een priester om de sacramenten te bedienen en om samen de gemeenschap te leiden, maar de verantwoordelijkheid van de gemeenschap, de verantwoordelijkheid in de small christian communities die samen de nieuwe parochie zullen vormen, komt neer op de mensen zelf.

Volgens Schönborn moeten diegenen die instaan voor de zielzorg, diegenen die instaan voor de leiding van de gemeenschappen zo veel mogelijk van administratieve leiding worden vrijgesteld.

Zijn plan om dit binnen 10 jaar in werking te hebben, zou betrekking hebben op ongeveer 80% van de nieuwe gemeenschappen. Hij baseert zich hiervoor op plannen die al in het buitenland bestaan. Ook de Duitstalige gebieden Paderborn en Aken zijn met zulke dingen bezig. Voor de small christian communities kijkt hij naar wat in Latijns-Amerika gebeurt: heel grote gebieden met zeer sterke plaatselijke gemeenschappen die af en toe samenkomen voor een grote viering.

Het beeld van alleen de priester, alleen de pastoor die verantwoordelijk is voor de gemeenschap, moet dringend worden bijgesteld. Want dit is niet juist. Kerk is daar waar gemeenschap is. De leiding van die Kerk komt neer op een samen gedragen verantwoordelijkheid van iedereen.

Zijn beeld van missionair is altijd gebaseerd op de Handelingen 4, 20 nl. 'we kunnen onmogelijk zwijgen over dat wat we gezien en gehoord hebben'. Als we christenen zijn, moeten we daarvan iets aan onze medemensen kunnen vertellen. Zijn bisschopsspreuk zelf is 'Ik heb u vrienden genoemd'.

Schönborn verdeelt o.a. kaartjes met aan de ene zijde de opdracht van een christen en aan de andere zijde – men kan zijn naam invullen -: dit zijn de zaken waarin ik mij wil engageren. Het komt er op

neer dat het niet alleen zijn taak als bisschop is, het niet alleen de taak van de priesters ter plaatse is, maar het een samen gedragen taak is. Indien men wil dat Kerk in de toekomst nog verder leeft is dat een samen gedragen verantwoordelijkheid.

Bij zijn laatste bezoek in Oostenrijk heeft de paus gezegd – daarom heet deze beweging Apostelgeschiede – schrijf nu zelf uw geschiedenis voort.

Daarvoor werd het boek uitgegeven met aan de ene kant de Handelingen van de Apostelen en aan de andere kant lege bladzijden om elke gemeenschap de mogelijkheid te geven om zelf de eigen geloofsgeschiedenis verder te schrijven.

Ter plaatse hoor ik wel dat het ook niet overal even gemakkelijk verloopt. In de stad gaat het iets gemakkelijker dan er buiten, waar de afstanden wat groter zijn. Jozef II wilde dat iedereen binnen de vijf kilometer voor de eucharistie naar een kerk zou kunnen gaan, dit betekent dat er heel veel kerken zijn.

Didier Vanderslyke (NRV – KMS)

De voorbije vijf jaar is er een onderzoek gebeurd naar het e-mailverkeer tussen mensen. België lijkt koploper te zijn in het versturen van haatmails, vooral racistische haatmails. Het situeert zich vooral bij de leeftijdsgroep +50, bij jongeren iets minder. KMS heeft een handleiding gemaakt om daarmee om te gaan en een pastorale brochure om in kerkgebeuren hierover iets te zeggen of te publiceren. We kiezen om op dergelijke e-mails niet te reageren in de zin van ‘Hoe durf je?’ ‘Wat stuur je me nu weer?’ ‘Doe dit niet meer’. Maar we proberen te achterhalen wat het motief is van de verzender. Vaak zijn mensen zich niet bewust van wat ze doorsturen. Dit wordt in de brochure uitgelegd.

De brochure kost 5 €.

We zijn gestart met een campagne rond vrijwillige terugkeer van mensen die geen verblijfsvergunning krijgen. De bedoeling van Staatssecretaris De Block is duidelijk maken dat veel mensen het land verlaten en heel weinig mensen het land binnen komen. Veel mensen zonder wettig verblijf of mensen die uit de procedure vallen, worden in een terugkeerprocedure geduwd met snelle tussentijden, weinig voorbereidingstijd en zeer weinig kwalitatieve ondersteuning. Caritas International heeft daarrond een ondersteuningsgroep, maar er is niet geïnvesteerd in de menswaardige benadering.

In 8 centrumsteden zijn er activiteiten. Op 19 december is er in Aeropolis, Haachtsesteenweg 579 in Schaarbeek een internationaal seminarie met de jezuïet Daniël Izuzquiza: ‘Het brood breken. Noties voor een politieke theologie van de migratie’. Hij legt theologische en politieke argumenten naast elkaar om te komen tot een andere kijk op migratie.

Kalender ‘Feesten met de burens’, 15de editie in cartoonvorm uitgegeven. Met cartoons, getekend door Reinhart Croon en met een gelegenheidscolumn van Roland Sledsens over humor en religie.

De kalender kost 8 €.

www.kms.be

Josian Caproens

Op 2 maart 2013 houdt het IPB samen met de CIL een studiedag over ‘Jongeren over geloof. Wat kunnen we van hen leren?’ Plaats: Aeropolis, Haachtsesteenweg 579, 1030 Brussel-Schaarbeek.

Forumbijeenkomst op **2 maart 2013**
Gezamenlijke Studiedag IPB-CIL met als thema: Jongeren over geloof
Aeropolis (ACW) Haachtsesteenweg 579, 1030 Brussel

Forumbijeenkomst van **8 juni 2013**
TPC, Groenenborgerlaan 149, 2020 Antwerpen